

Sammanfattning

I denna rapport behandlas svensk och västeuropeisk tillverkningsindustri mellan åren 1998 och 2015. Under denna period har svensk industri sammanfattningsvis haft en god utveckling i förhållande till Västeuropa och Tyskland. I likhet med övriga Västeuropa har sysselsättningen inom industrin förvisso minskat över tid, men å andra sidan har såväl produktionen som produktiviteten utvecklats positivt, sett över hela perioden.

Särskilt gynnsam var utvecklingen under Industriavtalets första decennium, 1998-2007. Under denna period var utvecklingen i svensk tillverkningsindustri avsevärt bättre än i Västeuropa och Tyskland, särskilt mätt i fasta priser. Därefter följde en nedgång där svensk produktion i samband med finanskrisen, 2008-2012, utvecklades sämre än västeuropeisk och framförallt tysk produktion. Med Tyskland exkluderat från Västeuropa utvecklades dock produktionen i Sverige i likartad takt som i Västeuropa. Med avseende på produktivitet utvecklingen låg Sverige i stort sett i nivå med Västeuropa mätt i såväl fasta som löpande priser. Under perioden 2013-2015 uppvisade Sverige bättre utveckling än Västeuropa av både produktion och produktivitet mätt i löpande priser. Mätt i fasta priser ökade produktiviteten snabbast i Sverige, medan produktionen ökade i likartad takt som i Västeuropa men långsammare än i Tyskland.

Sett över hela perioden, 1998-2015, sjönk de svenska förädlingsvärdepriserna. Denna negativa utveckling av de svenska förädlingsvärdepriserna kan framförallt hänföras till perioden 1998-2007, då produktionen ökade i avsevärt snabbare takt mätt i fasta än i löpande priser. Under samma period hade de västeuropeiska förädlingsvärdepriserna en positiv utveckling. Vid perioden omkring finanskrisen vände utvecklingen och de svenska förädlingsvärdepriserna fick positiv utvecklingstakt. Under den sista perioden, 2013-2015, höjdes utvecklingstakten ytterligare och de svenska förädlingsvärdepriserna ökade avsevärt snabbare än de västeuropeiska och tyska.

Liksom i Västeuropa överlag har sysselsättningen och de arbetade timmarna minskat i Sverige över tid. Sett över hela perioden, 1998-2015, minskade antalet arbetade timmar med 1,3 procent per år och antalet sysselsatta med 1,2 procent per år. Den minskade arbetstiden kan därmed huvudsakligen hänföras till en minskning av arbetskraften i industrin snarare än till en minskning av arbetstiden per anställd. Under samma period hade Västeuropa en likartad utveckling som Sverige, där förändringen av antalet sysselsatta i stort sett gick hand i hand med förändringen av antalet arbetade timmar. Tyskland avviker från övriga Västeuropa i samband med och efter finanskrisen, där utvecklingen var mer positiv med avseende på antalet arbetade timmar och anställda.

Över tid har, under perioden 1998-2015, en allt större andel av produktionen i Västeuropa genomförts i Sverige, medan antalet arbetade timmar i har utgjort en relativt konstant andel av det totala antalet arbetade timmarna i Västeuropa. Sverige har således ökat sin produktion och produktivitet i snabbare takt än Västeuropa.

För ytterligare fördjupning i rapportens huvudslutsatser följer efter vart och ett av kapitlen en mer detaljerad sammanfattning i punktform.